

ISIDRE VICENS

tants enamorats anònims, tants descobridors de teles verges destinades a pintar-hi la pau, el silenci i la sumptuositat de les estructures vegetals naturals que la Vall oferia des que era Vall i que potser continua oferint i no sabem, o no admetem.

I més n'hauran de passar, d'anys, fins que la Variant no sigui observada objectivament des d'un altre mirador que no sigui el de sempre. Perquè els 16.886,78 metres de carretera no mosseguen només el fris de la Vall. Comencen molt abans i acaben més enllà, tot i que de vegades sembla que no ens n'adonem.

De les moltes, moltíssimes, bones lletres que s'han escrit sobre la Vall, m'han sobtat especialment, pel desencís que enclouen, pel drama fins i tot que amaguen, les de Narcís Comadira a *Girona, Matèria i Memòria*: «(...) Ara, la vall de Sant Daniel és una bandera d'ecologistes i nostàlgics que no hi posen mai els peus (...)». Escrites, m'imagino, pels volts del 89, em pregunto si són vigents encara. Vigents de «V».

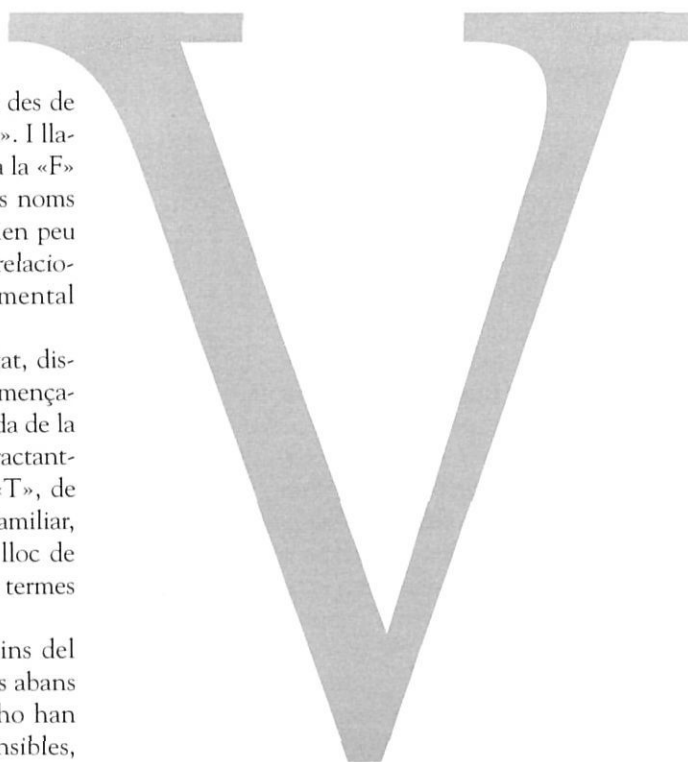
DOLORS GARCIA I CORNELLÀ

VALL

Vall.— Vés per on, Vall i Variant, dues de les convocatòries gironines tractades amb més passió en aquests últims anys, comencen per la mateixa lletra. Evidentment, això no tindria cap mena d'importància i seria una absoluta obvietat en qualsevol altre espai de comunicació. Però aquí, en aquestes ratlles, és diferent. Perquè la Vall de Sant Daniel podria haver estat coneguda des de sempre com a, posem per cas, «Conca del Galligants». I llavors, en aquestes pàgines, se la glossaria a la «C». O a la «F» si hagués estat la «Fondalada de Sant Daniel». Dos noms ben bonics que, tant a la «C» com a la «F», donarien peu per parlar còmodament d'aquest indret tan especial, relacionant-lo aleshores ben poc, o gens, amb la monumental capçalera de ciment que la corona des del 1993.

I si la Variant (mot, per cert, sinònim de varietat, discrepància, diferència) se l'hagués batejat de bon començament com a Ronda de Dalt, o Ronda de l'Est, o Ronda de la Muntanya (tan famoses, ara, les Rondes), estaríem tractant-la a la «R», ben lluny de la «V» de Vall. O a la «T», de «Trencant», que sona la mar de bé i, a més, sembla familiar, com de casa: «agafem el Trencant», diríem ara en lloc de «passem per la Variant», que evoca inevitablement termes més legalistes i, fins i tot, més estrangers.

Però no. Variant i Vall de Sant Daniel van dins del mateix sac. I amb «V», hauran de passar molts anys abans la Vall no torni a ser glossada de la manera com ho han fet tants i tants bons poetes, tants i tants autors sensibles,

CLARA OLIVERAS

XUIXO

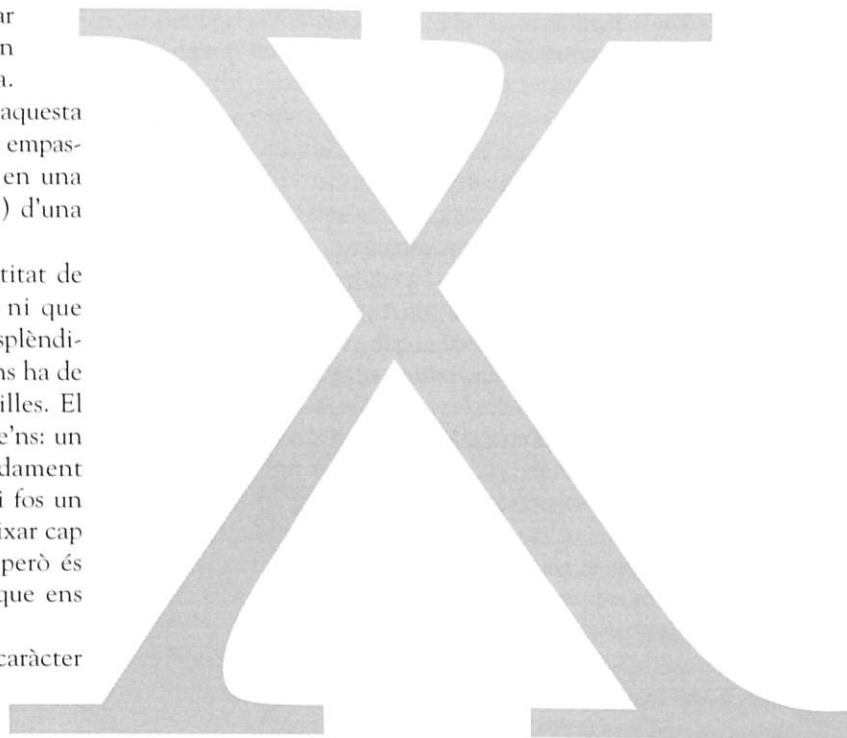
Xuixo.— Em temo que els gironins tenim una certa tendència natural cap a tot allò que és dolç. El xuixo, per descomptat, n'és l'exemple més explícit, el més contundent. El concepte de dolçor dels gironins, segurament, és excessiu: com el xuixo. Em costa d'imaginar un producte de la imaginació de l'home que sigui tan exageradament ensucrat, greixós i sense mesura. Parlo, és clar, dels xuixos amb pedigrí, no pas d'aquesta mena de subproductes industrials que ens volen fer empassar a vegades (massa sovint) i que consisteixen en una pasta sense personalitat farcida (ben poc farcida) d'una cosa que gosen anomenar crema.

El xuixo com Déu mana ha de tenir la quantitat de crema justa. No pot ser que la crema sobreixi ni que l'hàgim de buscar amb una lot, en aquesta cova esplèndida, oliosa, monumental, recoberta del sucre que ens ha de caure plàcidament sobre els pantalons o les faldilles. El xuixo ha de ser com els de can Puig, per entendre'ns: un excés controlat. Parlo d'una confiteria malauradament tancada (tinc amics que encara l'enyoren, com si fos un amor que s'hagués escapat a trenc d'alba, sense deixar cap missatge) perquè ningú no se'm pugui ofendre, però és cert que encara hi ha uns quants establiments que ens poden oferir xuixos de primera categoria.

Amb el xuixo ja en faríem prou per definir el caràcter golafre dels gironins, però la presència contundent de la botifarra dolça ens acaba de confir-

mar el que ja temíem: aquí, els grassos de mena tenen un paradís. Pot ser que l'invent sigui empordanès, però només faltaria que no ens el poguéssim apropiari! Botifarrs de perol, greixons, combinacions extremes i agosarades, grandiloquència. Potser un refugiar-se en l'escalfor dels greixos perquè no es faci tan incòmoda la humitat, el record d'aquella grisor que va infantar tot això que ara els metges s'entesten a prohibir.

JOSEP M. FONALLERAS

ROSER OLIVERAS

ZITZÀNIA

Zitzània.— (Zitzània, un de tants noms propis del rock gironí, pot ser un bon mot d'entrada al món de la nit ciutadana).

En pocs acords i paraules, el rock pot expressar una idea, una sensació, o definir tota una època. A Girona, quan des dels mitjans de comunicació s'insisteix fins a la nàusea que el jovent ha de pertànyer a l'híbrida generació X, els «rockers», lluny de deixar-se manipular, connecten amb la realitat del carrer, que, evidentment, no és la de Seattle. Els músics, però, poden expressar amb influències foranes la realitat que ens envolta i que, com el «reggae» —hi ha un «reggae» gironí!— o el «grunge», són absolutament vàlides.

Anys enrere, la nocturnitat gironina estava compartimentada; no existien les «tribus urbanes». Aleshores, tot eren «colles» i tant la dels «pijos» com la dels «hipiosos», per exemple, tenien la seva zona. Ara no hi ha territoris, i és la capacitat adquisitiva de cadascú el que marca les fronteres.

Les generacions —X o Z— no existeixen sense algú que remeni a les seves entranyes per fer-ne una crònica, com fa el rock, a diferència d'altres arts, que no troben el seu lloc en la història actual. Venim del crit punk de «No future!» i de l'«àcid house» —qui se'n recorda?—, i hem arribat a la màquina del «bacallà». I malgrat tot, el rock de Girona i comarques ha recuperat el gust per manyagar els instruments i la paraula. Girona viu un canvi soterrat i poc espectacular: és el que fa la gent jove, els malabaristes de la rambla, els grups de teatre, de dansa, música, etc. El rock —la seva qualitat, el seu èxit— ha estat capdavanter a mostrar a la joventut gironina com es podia treure el complex de provinciana.

La nit de Girona també és la de Salt i la de Sarrià, i, sense ser extraordinari, un cop recorreguts els bars i les discoteques convencionals, hi ha llocs per descobrir, com ara La Potenca, L'Estació, L'Inèdit, o La Maret. Llocs on, amb un cert regust llibertari, hi ha tant la possibilitat d'entrar en contacte amb manifestacions artístiques que encara mantenen un pòsit transgressor, com la d'escoltar un veí del barri tocant la gralla. Sense grans infraestructures, la música s'hi manté viva, i esdevé habitual, quotidiana. I això fa que al 1995 hi hagi una generació de gironins que tinguin la vida subratllada per una banda sonora de rock autòcton. Un rock que molta gent, sobretot els crítics musicals de Barcelona, va qualificar d'infame, tot donant a entendre que era poca cosa, però el fet és que —massa creguts— no van saber què era el rock a comarques fins que va ser imparable. Ara, per primera vegada, s'escolta des del rock més convencional fins al més estripat; es pot ser col·leccionista de maquetes o, simplement, comprar el compacte del grup que toca al soterrani de casa teva. I això és excepcional, perquè només vol dir normalitat, i vivint en un país anormal, sobta. El rock, però, no és suficient per interpretar una generació. Fa falta més atreviment, i que sorgeixin narradors, poetes, fotògrafs, pintors, cineastes, autors teatrals, etc., que prenguin com a referència l'actualitat a l'hora de crear. I que s'interrelacionin els diferents camps artístics. En aquest aspecte, Girona encara està adormida. Hauria de ser ambiciosa i conquerir públics més enllà de la Tordera. El resultat pot ser genial, mediocre o, senzillament, horrorós. Això depèn del talent de cadascú per fer una obra universal a partir d'una anècdota local.

JORDI ARBONÈS (NIF)

